

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5CoP/16/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5315206058
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslav Jamrich
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5315206058.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľky: I. K., nar. XX.XX.XXXX, Q. XXX/XX, P., zast. JUDr. Antonom Kupšom, advokátom, so sídlom S. XX, P. proti odporcovi: P. K., nar. XX.XX.XXXX, Z. P. XXXX/X, G., za účasti maloletého O. K., nar. XX.X.XXXX, bytom u matky, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, v konaní o rozvod manželstva a príslušenstvom, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 4P/35/2015-45 zo dňa 03. 09. 2015, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd rozhodol, že manželstvo navrhovateľky a odporcu rozvádza. Maloleté dieťa - O. K., nar. XX.X.XXXX na čas po rozvode zveril do výchovy a starostlivosti matky, ktorú poveril správou majetku a zastupovaním maloletého v bežných veciach. Otcovi uložil povinnosť platiť výživné na mal. O., nar. XX.X.XXXX vo výške 150 € mesačne k rukám matky vždy do 15. dňa tohto mesiaca vopred. Otec má právo styku s mal. O., nar. XX.X.XXXX na základe vzájomnej dohody rodičov s ohľadom aj na zdravotný stav a školské povinnosti maloletého. Matka je po dohode povinná dieťa na styk pripraviť v dohodnutý čas v mieste svojho bydliska a otec je povinný dieťa matke odovzdať v dohodnutý čas v mieste bydliska matky s tým, že matka má právo otcovi styk odmietnuť, pokiaľ bude pod vplyvom alkoholu. Otec aj matka sú povinní 24 hodín vopred oznámiť nemožnosť styku v dohodnutý čas z objektívnych dôvodov. Žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

Z procesného hľadiska súd podľa § 101 ods. 2 OSP konal a rozhodol v neprítomnosti odporcu. Vychádzal zo spisového materiálu a z listinných dôkazov. Návrh s procesnými poučeniami prevzal odporca dňa 15.7.2015. Do 1.9.2015 sa písomne k návrhu nevyjadril. Termín pojednávania, ktorý bol vytýčený na deň 3.9.2015 prevzal v dostatočnom časovom predstihu dňa 19.8.2015, pričom zákon vyžaduje lehotu 5 dní podľa § 115 ods. 2 OSP. Žiadosť o odročenie pojednávania odporca doručil až dňa 28.8.2015 bez toho, že by konkretizoval a preukázal závažnosť tvrdeného dôvodu, pre ktorý žiadal pojednávanie odročiť. Uviedol: „Žijem a pracujem v zahraničí a momentálne okolnosti mi neumožňujú dostavenie sa na pojednávanie a preto žiadam o preloženie pojednávania na iný termín, ktorý by bol v rámci možnosti preložený aspoň po 15. dni v mesiaci, kedy už nie som natoľko vyťažovaný a bol by som schopný sa dostaviť na pojednávanie.“ Takéto tvrdenie súd vyhodnotil ako všeobecné, nepreskúmateľné a navyše nedoložené žiadnym dôkazom, ktorý by objektivoval tieto subjektívne tvrdenia odporcu. Preto dôvody pre odročenie pojednávania súd vyhodnotil ako dôvody, ktoré nie sú závažného charakteru a závažnosť charakteru odporcu nepreukázal ani dôkazmi. Závažnosť dôvodov súd hodnotil podľa § 101 ods. 2 OSP a § 119 OSP. V žiadosti o odročenie pojednávania nebolo uvedené, kedy tieto závažné dôvody zistil, v čom konkrétne spočívajú, dôvody neboli preukázané. Súd konal a rozhodol v neprítomnosti odporcu, čo oznámil odporcovi mailovou poštou dňa 2.9.2015 o 9.50 hod. na čl. 38 spisu. Odporca bol zároveň upozornený, že súd bude konať v jeho prítomnosti v prípade, že odročí pojednávanie, súd rozhodne o zavinených trovách. Jednoznačne odporcovi oznámil, že pojednávanie dňa 3.9.2015 neodročuje,

pretože dôvody odporcu nevyhodnotil ako závažné dôvody pre odročenie pojednávania podľa § 101 ods. 2 OSP, § 119 OSP. Ďalej súd vychádzal zo záveru, že odporca sa sám obral o možnosť byť prítomný na pojednávaní a produkovať tvrdenia a dôkazy, či už osobne alebo doručením písomného vyjadrenia k návrhu.

Súd dospel k záveru, že manželstvo účastníkov konania je trvalo a hlboko rozvrátené, neobnoviteľné a preto manželstvo rozviedol. Rozvod manželstva bude aj v záujme mal. dieťaťa, ktoré nebude vystavené stresu, nepokojom medzi rodičmi a agresivite slovnej i fyzickej odporcu voči matke, a to aj v prítomnosti dieťaťa. Navrhovateľka sa na príčine rozvratu podieľala tým, že v rozpore s § 1 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine nevstupovala do manželstva s tým, že by vopred poznala charakterové vlastnosti odporcu za účelom vytvorenia trvalého životného spoločenstva, ktoré zabezpečuje riadnu výchovu detí. Nevstúpila do manželstva slobodne, dobrovoľne. Vstúpila do manželstva z dôvodu, že bola tehotná, pričom keby nebolo tejto okolnosti, manželstvo by nebola uzavrela. Už pred uzavretím manželstva pozorovala u odporcu negatívne povahové črty, ktoré v konečnom dôsledku viedli k rozvratu manželstva. Odporca už pred uzavretím manželstva mal sklon venovať sa kamarátom a alkoholu. Manželstvo bolo zlé hneď odpočiatku uzavretia manželstva a situácia pretrvávala až do rozvodu manželstva, čoho dôkazom je aj konanie vo veci 9P/6/2015, kedy naposledy navrhovateľka uverila odporcovi jeho sľuby, že sa zmení, vzala návrh späť a konanie bolo zastavené. Skutočnosť, že odporca nemyslí sľuby o zmene správania vážne, preukazuje aj to, že onedlho 18.6.2015 navrhovateľka bola nútená podať návrh na rozvod manželstva vo veci 4P/35/2015, pretože opakovane odporca svoje sľuby o zmene správania nedodržiaval. V máji opustila spoločnú domácnosť aj s dieťaťom. Napriek tomu, že navrhovateľka porušila svoje povinnosti podľa § 1 Zákona o rodine, čo bola jedna z príčin rozvratu manželstva, po uzavretí manželstva súd nezistil žiadne porušenie povinností navrhovateľky ako manželky podľa § 18, 19 Zákona o rodine. Po uzavretí manželstva povinnosti manžela podľa § 18, 19 Zákona o rodine porušoval výlučne odporca. Výlučne odporca svojím správaním spôsobil rozvrat manželstva. Tým, že fyzicky a slovne bol agresívny voči navrhovateľke a to dlhodobo, opakovane, a to aj v prítomnosti mal. dieťaťa, porušoval povinnosť podľa § 18 Zákona o rodine - rovnosť manželov v právach a povinnostiach, povinnosť rešpektovať vzájomne svoju dôstojnosť (odporca ponižoval navrhovateľku), porušoval povinnosť vytvárať zdravé rodinné prostredie (slovné, fyzické útoky odporcu na navrhovateľku, stres, ponižovanie). V konaní bolo preukázané, že odporca o navrhovateľku nezaujímal, netrúvil s ňou pracovné i mimopracovné aktivity, nežil s ňou spoločne rodinný život. Odporca porušoval svoju výchovnú povinnosť, nestaral sa spoločne s navrhovateľkou o výchovu dieťaťa. Výchovu zabezpečovala takmer výlučne navrhovateľka. Výchovnú funkciu porušoval aj svojou slovnou a fyzickou agresivitou voči matke vytváraním nezdravého výchovného prostredia pre dieťa. O uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom sa nestaral spoločne s navrhovateľkou podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov a neposkytoval svoju osobnú starostlivosť dieťaťu a domácnosti. O dieťa a domácnosť sa starala takmer výlučne navrhovateľka a v ekonomickej oblasti sa obmedzili aktivity odporcu len na zaplatenie nájomného, nákup, ostatné všetko musela zabezpečiť navrhovateľka zo svojho minimálneho príjmu za podpory rodičov. Súd považoval uvedené manželstvo za hlboko, trvalo rozvrátené, neobnoviteľné. Pokusy navrhovateľky o zmenu správania odporcu sa ukázali byť ako bezvýsledné a každý ďalší sľub odporcu o zmenu správania len ako účelový postup odporcu. Z toho dôvodu súd manželstvo rozviedol.

Z manželstva pochádzalo jedno mal. dieťa - mal. O. K., nar. XX.X.XXXX. Súd zo zákona bol povinný upraviť aj práva a povinnosti rodičov na čas po rozvode k mal. dieťaťu. Súd zveril mal. dieťa do výchovy matky. Poveril ju zastupovaním maloletého a správou majetku maloletého v bežných veciach. Kolízny opatrovník vyhodnotil starostlivosť matky o maloletého ako vzornú. Otec neposkytuje dieťaťu žiadnu osobnú starostlivosť a neprejavil záujem o zverenie maloletého do svojej starostlivosti. Súd vychádzal aj z negatívneho správania odporcu v prítomnosti mal. dieťaťa vo vzťahu k matke z fyzickej a slovnej agresivity. Dospel k záveru, že nie je dôvod meniť stabilitu výchovného prostredia mal. dieťaťa. Mal. dieťa po svojich zážitkoch zo spoluzitia navrhovateľky a odporcu potrebuje kľud, bezstresové prostredie, osobnú starostlivosť, ktorú v danom prípade optimálne zabezpečuje matka mal. dieťaťa.

Otcovi umožnil styk s mal. dieťaťom po dohode rodičov pri rešpektovaní práv dieťaťa (zdravotný stav, školské povinnosti), pri rešpektovaní bezpečnosti dieťaťa (matka má právo odmietnuť styk, pokiaľ otec bude chcieť realizovať styk s dieťaťom pod vplyvom alkoholu). Pokiaľ matka zistí, že otec realizuje styk s dieťaťom pod vplyvom alkoholu, aj keď dieťa preberá triezvy, má právo podať návrh na zmenu tohto výchovného opatrenia, na zmenu úpravy styku otca s mal. dieťaťom pod dohľadom matky. Obidvaja rodičia sú povinní oznámiť nemožnosť styku 24 hodín vopred, ale len z objektívnych dôvodov.

Z vykonaného dokazovania súd mal preukázané, že výdavky mal. O. vzrástli s nástupom do materskej školy. Jeho výdavky sú zvýšené v porovnaní s inými deťmi aj v príčinnej súvislosti s hyperaktivitou dieťaťa. Dopad na výdavky sa prejavuje vo väčšej spotrebe oblečenia, obutia, hračiek, pomôcok. Matka

je na predĺženej materskej dovolenke zo zdravotných dôvodov syna. Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka vyplýva, že dieťa je alergik, má problémy s hornými a dolnými dýchacími cestami, preto mu matka zakupuje rôzne vitamíny a liečivá. Matka platí na dieťa poisťku 20 €, lieky 16 €, logopédia 13 €, strava v materskej škole 25 €, oblečenie, obutie a hračky. Celkové náklady nevyhnutné na výživu dieťaťa (v týchto nákladoch nie sú započítané odôvodnené potreby dieťaťa na tvorbu úspor) súd ustálil sumou 225 €. Do uvedenej sumy súd započítal súd aj alikvótnu časť nákladov spoločnej domácnosti, v ktorej teraz matka s mal. dieťaťom žije, pripadajúca na jednu osobu - mal. dieťa (elektrická energia, plyn, teplo, voda, stravovanie mimo materskú školu, odpad, hygiena dieťaťa a domácnosti, pracie prostriedky, mycie prostriedky, atď.). Súd započítal aj potencionálne výdavky dieťaťa na kultúru, šport, ktoré by mohlo dieťa mať, keby matka mala na to vytvorené podmienky. Dieťa má právo podieľať sa na majetkovej úrovni otca. Do týchto potencionálnych výdavkov dieťaťa preto bolo potrebné započítať aj rekreačné potreby, zvlášť, keď dieťa trpí chorobami horných a dolných dýchacích ciest a aj zo zdravotného, nielen rekreačného hľadiska, potencionálne je nevyhnutné, aby sa rekreovalo v teplých prímorských oblastiach a vo vysokohorských oblastiach. Celkové náklady na dieťa tak súd ustálil sumou 225 € mesačne.

Vyživovaciu povinnosť medzi rodičov rozdelil tak, že matka časť svojej vyživovacej povinnosti spláca naturálnym spôsobom - osobnou starostlivosťou o dieťa útleho veku, osobnou starostlivosťou o domácnosť dieťaťa, o jeho výchovu a vzdelanie, na ktorých sa otec vôbec nepodieľa. Súd toto okolnosť vyhodnotil v nadväznosti na § 62 ods. 4 Zákona o rodine a určil rozsah vyživovacej povinnosti matky v rozsahu 1/3 a vyživovaciu povinnosť otca v rozsahu 2/3. Matka časť svojej vyživovacej povinnosti spláca naturálne, osobnou starostlivosťou na rozdiel od otca, ktorý má k dispozícii väčší časový priestor, ktorý môže využiť na zvýšenie príjmu a zvýšenie vyživovacej povinnosti. Matke tak určil 1/3 vyživovacej povinnosti z celkovej vyživovacej povinnosti 225 €. Vyživovacia povinnosť matky je stanovená v prejediciálnej rovine vo výške 75 € mesačne.

Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že otec pracuje na stavbách ako tesár. Pracuje ako SZČO, teda samostatne zárobkovo činná osoba - živnostník. Už dňa 15.7.2015 (rozhodnuté bolo dňa 3.9.2015) prevzal odporca návrh, procesné poučenia k vyjadreniu k návrhu. Bolo mu zrejmé, v akej výške matka požaduje výživné. K návrhu sa nevyjadril. Nereagoval ani na výzvu súdu, ktorá mu bola doručená dňa 15.7.2015, podľa ktorej mal obratom doručiť potvrdenie o priemernom mesačnom čistom zárobku, resp. o iných príjmoch (o daňovom základe), s rozpisom pravidelných mesačných výdavkov vrátane účtovných a iných dokladov, mal uviesť náklady na bývanie, elektrinu, kúrenie, SIPO, náklady na stravu, ošatenie (čl. 20). Túto svoju povinnosť nespĺnil do termínu pojednávania a rozhodnutia dňa 3.9.2015. Súd preto aplikoval § 63 ods. 1 Zákona o rodine a vychádzal zo záveru, že odporca ako rodič nepreukázal súdu príjmy z inej, než závislej činnosti podliehajúce dani z príjmu, nepredložil podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a preto vychádzal súd z predpokladu, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje 20-násobok sumy životného minima. Z takej sumy určil vyživovaciu povinnosť otca 150 € mesačne a podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine mal za to, že je v schopnostiach a možnostiach a majetkových pomeroch otca, aby takéto výživné dieťaťu platil. Súd sa domnieva, že práca tesára je lukratívnou zárobkovou činnosťou a to aj v čase tzv. krízy. Vychádzal aj z možností odporcu, ktoré vyplývajú z jeho subjektívnych vlastností. Je to fyzicky zdatná osoba mladého veku, dobrého zdravotného stavu, čo vyplýva zo skutočností, že za iných okolností by nemohol vykonávať prácu tesára vo výškach. Prácu vykonáva dlhodobo, má dlhodobé pracovné skúsenosti. Uvedené pracovné činnosti sú žiadanými pracovnými činnosťami. V naznačenom smere odporca má dostatok pracovných príležitostí. Taký záver súdu možno podporiť aj tým, že pokiaľ odporca má finančné prostriedky na pravidelné požívanie alkoholických nápojov a pravidelné trávenie času s kamarátmi, musí mať finančné prostriedky aj na výživu mal. dieťaťa, ktorá je prioritná v porovnaní s vyživovaním samotného odporcu.

Pokiaľ súd zvažoval podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine majetkové a iné možnosti a schopnosti matky platiť svoju časť výživného vo výške 75 € mesačne, dospel k záveru, že ku dňu rozhodovania podľa § 154 ods. 1 OSP bude v možnostiach a schopnostiach matky vyživovaciu povinnosť v takejto výške platiť, pretože dieťa bude v školskom zariadení a matka si môže aspoň na čiastočný úväzok zabezpečiť výkon práce, aby následne po príchode dieťaťa zo škôlky sa mohla výchovne i osobne dieťaťu venovať vzhľadom k jeho zdravotnému stavu a hyperaktivite, ako aj školským povinnostiam, tráveniu voľného času. Preto, aj keď toho času jej príjem neumožňuje výživné v takej výške 75 € mesačne platiť, z hľadiska potencionality áno.

V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie odporca. S rozsudkom Okresného súdu Čadca sa nestotožňuje, nakoľko ani raz nerealizoval svoje základné ústavné právo na spravodlivé súdne konanie. Dňa 28. 08. 2015 požiadal o odročenie pojednávania a zároveň sa ospravedlnil z neprítomnosti na pojednávaní dňa 03. 09. 2015 z pracovných dôvodov, ktoré

v ospravedlnení ozrejmil, kde uviedol, že žije a pracuje v zahraničí a momentálne okolnosti mu neumožňujú dostavenie sa na pojednávanie a preto žiadal o preloženie pojednávania na iný termín, ktorý by bol v rámci možností preložený aspoň po 15. dni v mesiaci, kedy už nie je natoľko vyťažený a bol by schopný sa dostaviť na pojednávanie. Konkretizoval dôvod, pre ktorý sa nemôže zúčastniť pojednávania dňa 03. 09. 2015 a tým boli jeho pracovné záväzky. Napriek ospravedlneniu súd prejednal vec v jeho neprítomnosti a neumožnil mu vyjadriť sa k tvrdeniam navrhovateľky, ktoré vo svojom návrhu uviedla. Na písomné podanie nemal zákonnú povinnosť vyjadriť sa nakoľko toto právo chcel realizovať v konaní pred súdom a taktiež chcel predložiť písomné dôkazy z práce, nakoľko ich v mesiacoch júl a august nemal k dispozícii. Ani raz sa písomne ani ústne nijakým spôsobom nevyjadril k podanému návrhu matky. Tento rozsudok vníma ako porušenie jeho základných práv - byť prítomný na prejednaní jeho veci pred súdom, ktorý rozhoduje o jeho právach a povinnostiach. Nakoľko súd konal v odporcovej neprítomnosti, bola mu odňatá možnosť konať pred súdom, čím mu bola znemožnená realizácia procesných práv, hoci sa ako odporca ospravedlnil a požiadal o odročenie pojednávania. Týmto postupom súdu došlo k nedostatočnému zisteniu skutkového stavu v predmetnej veci. Súd môže vydať rozhodnutie len na základe preukázaných tvrdení, avšak odporcovi nebola poskytnutá možnosť svoje tvrdenia preukázať. Na základe vyššie uvedeného žiadal, aby Krajský súd v Žiline zrušil rozsudok Okresného súdu Čadca zo dňa 03. 09. 2015 sp. zn. 4P/35/2015 a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a dokazovanie.

K odvolaniu odporcu sa vyjadrila navrhovateľka, ktorá uviedla že s odvolaním odporcu nesúhlasí, okresný súd rozhodol v predmetnej veci po hmotnej i právnej stránke správne a v predmetnej veci vykonal rozsiahle a dostatočné dokazovanie a po starostlivom zvážení vykonaných dôkazov, jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti sa vysporiadal so všetkými skutkovými okolnosťami veci a rozhodol vo veci spravodlivo s náležitým odôvodnením.

S tvrdením odporcu, že v konaní mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a týmto postupom súdu mohlo dôjsť k nesprávnemu právnemu posúdeniu, ako aj nesprávnemu zisteniu skutkového stavu, sa nestotožnila, pretože odporcovi nebolo bránené pred súdom I. stupňa predkladať dôkazy, vo veci sa vyjadrovať a vystupovať osobne na pojednávaní. Súdna prax, vychádzajúc z právnej úpravy vyžaduje, aby účastník podal výslovný návrh na odročenie pojednávania, ktorý musí byť riadne odôvodnený a dôvody pre odročenie pojednávania v ňom musia byť konkretizované a doložené. Iba tak môže súd, ktorý rozhoduje o žiadosti o odročenie pojednávania, posúdiť ich závažnosť. Preto chcela poukázať na tú skutočnosť, že ospravedlnenie odporcu na pojednávanie dňa 03. 09. 2015 bolo doručené súdu I. stupňa dňa 28. 08. 2015, z čoho vyplýva, že odporca už vopred musel vedieť, že má nejakú neodkladnú pracovnú povinnosť, pre ktorú sa nemôže zúčastniť na pojednávaní. Vo svojej žiadosti nešpecifikoval akú neodkladnú pracovnú činnosť mal vykonať, nepripojil doklad, ktorý by ním tvrdený dôvod deklaroval. Zároveň mal uviesť, kedy sa o dôvode svojej neprítomnosti na pojednávaní dozvedel. Odporca tvrdený dôležitý dôvod neúčasti na pojednávaní žiadnym objektívnym dôkazom nepreukázal, preto Okresný súd Čadca nemohol pri rozhodovaní o žiadosti odporcu o odročenie pojednávania prihliadnuť k tvrdeným dôvodom neúčasti.

Dôležitosť dôvodov, pre ktoré účastník konania žiada o odročenie pojednávania súd posudzuje vždy s prihliadnutím ku všetkým okolnostiam konkrétneho prípadu. I keď účastník konania vo svojej žiadosti uvedie dôvod inak spôsobilý viesť k záveru o odročení pojednávania, nie je súd vždy povinný taký dôvod akceptovať, a to najmä vtedy, ak vedie k zámerným procesným obštrukciám, sledujúcim najmä bezdôvodné predlžovanie občianskeho súdneho konania.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhovateľka navrhla, aby Krajský súd v Žiline rozsudok Okresného súdu Čadca č.k. 4P/35/2015-45 z 03. 09. 2015 ako vecne správny potvrdil.

Krajský súd, ako súd odvolací, (§ 10 ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v intenciách uvedených v ust. § 212 ods. 1 O.s.p. na pojednávaní nariadenom v zmysle ust. § 214 ods. 1 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v súlade s ust. § 221 ods. 1 písm. f/, ods. 2 O.s.p.

V zmysle ust. § 221 ods. 1, písm. f/ O.s.p., súd rozhodnutie zruší ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

V zmysle ust. § 221 ods. 2 O.s.p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prerušiť konanie, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do právomoci ktorého vec patrí.

S prihliadnutím na obsah odvolania sa odvolací súd osobitne zaoberal otázkou, či súd svojím postupom (ne)odňal odporcovi možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký závadný postup súdu priečiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnomu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania.

Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb (§ 1 O.s.p.). Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy (§ 101 ods. 2 veta druhá O.s.p.).

Citované ustanovenie § 101 ods. 2 veta druhá O.s.p. umožňuje súdu, aby v záujme hospodárnosti a rýchlosti konania prejednal vec na pojednávaní v neprítomnosti účastníka za predpokladu, že účastník bol na pojednávanie riadne predvolaný, na pojednávanie sa nedostavil a ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o jeho odročenie. Splnenie predpokladov pre možnosť prejednať vec v neprítomnosti účastníka musí súd skúmať veľmi dôsledne, pretože jeho nesprávny postup v tomto smere môže mať za následok porušenie základného práva účastníka vyplývajúceho z čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, a to práva na verejné prejednanie veci v jeho prítomnosti. Musí pritom rešpektovať zásadu spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov vyplývajúcu z citovaného ustanovenia § 1 O.s.p.

Podľa čl. 48 ods. 1, 2 Ústavy SR nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon. Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť k všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Z čl. 48 ods. 2 Ústavy SR vyplýva právo na prerokovanie veci v prítomnosti účastníka konania, ktorého účelom je umožniť oprávnenej osobe, aby bola prítomná na prerokovaní jej veci v konaní pred orgánom oprávneným o veci rozhodnúť. Podľa názoru odvolacieho súdu výraz „vec“ v tomto prípade znamená celé konanie od podania žaloby až do jeho právoplatného skončenia. Základné právo upravené v čl. 48 ods. 2 ústavy priznáva účastníkovi konania oprávnenie vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, čo napokon je premietnuté aj v ustanovení § 123 O.s.p.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, nakoľko postup súdu, keď prejednal a rozhodol vec v neprítomnosti odporcu, ktorý ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní, uviedol dôvody svojej neprítomnosti a zároveň požiadal o odročenie, považuje za v rozpore s ust. čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.